4983

ด่วนที่สุด

ที่ นศ ๐๐๒๓.๓/ว ๑๔๘๗

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๑๗ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง จัดทำแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ภายใต้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ และนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๖/ว ๘๙๐ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า กระทรวงแรงงานขอให้จัดทำแผนงาน โครงการ/กิจกรรมตามภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องกับร่างแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ระดับชาติ และเป็นการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และเครือข่ายแรงงานนอกระบบ

จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการจัดทำแผนงาน โครงการ/กิจกรรมตามภารกิจที่สอดคล้องกับร่างแผนปฏิบัติการฯ และจัดส่งให้จังหวัดนครศรีธรรมราชทราบ ภายในวันศุกร์ที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๕ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปราโมทย์ ศรีวิสุทธิ์)
ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร. ๐ ๗๕๓๕ ๖๑๔๔ ต่อ ๒๐ โทรสาร.ต่อ ๒๕

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขรับ 7792
วันที่ 11 เม.ย. 65 เวลา ... น.
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
เลขที่รับ 1270
วันที่ 11-4-65
สำนักงานส่งเสริมการปกครอง...
ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขรับ 3297
วันที่ ๑๑ เม.ย. ๒๕๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๖/๑๙๙๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง จัดทำแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ภายใต้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกระทรวงแรงงาน ที่ รง ๐๒๑๖/ว ๕๖๙ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงแรงงานขอให้จัดทำแผนงาน โครงการ/กิจกรรมตามภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องกับร่างแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ระดับชาติ และเป็นการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และเครือข่ายแรงงานนอกระบบ รายละเอียดปรากฏตามส่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการจัดทำแผนงาน โครงการ/กิจกรรมตามภารกิจที่สอดคล้องกับร่างแผนปฏิบัติการฯ แล้วให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดรายงานผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ ภายในวันศุกร์ที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี เสริมภักดีกุล)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิต
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๓๒ – ๔๑๓๓
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ Saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน นางสาวจันทร์เพ็ญ พึ่งเฮง โทรศัพท์ ๐๘ ๑๔๒๓ ๕๔๘๓

กพส. พ.ศ.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 14950
วันที่ 22 มี.ค. 2565
เวลา.....

ที่ รง ๐๒๑๖/๑๕๖๙

กระทรวงแรงงาน
ถนนมิตรไมตรี ดินแดง
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง จัดทำแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ภายใต้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
๒. (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
๓. แบบฟอร์มแผนงาน โครงการ/กิจกรรม

ด้วยกระทรวงแรงงาน ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ จำนวน ๒ ครั้ง ประกอบด้วย ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๗ – ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมจอมพล ป. พิบูลสงคราม ชั้น ๕ อาคารกระทรวงแรงงาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ระดับชาติ และเป็นการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และเครือข่ายแรงงานนอกระบบ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

กระทรวงแรงงานได้นำผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis จากการประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าวมาจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ จึงขอความกรุณาท่านพิจารณาจัดทำแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ตามภารกิจของหน่วยงานของท่านที่สอดคล้องกับร่างแผนปฏิบัติการฯ ส่งให้สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน สำนักงานนโยบายแรงงานนอกระบบ ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ informals.mol1374@gmail.com ภายในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕ รายละเอียดแบบฟอร์มตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ เพื่อจะได้รวบรวมเสนอคณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ พิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
เลขรับ 3153
วันที่ 22 มี.ค. 2565
เวลา 13.49 น.

กง.พค.
เลขรับ 421
วันที่ ๒๓ มี.ค. ๒๕๖๕
เวลา.....

(นางบุปผา พันธุ์เพ็ง)
รองปลัดกระทรวงแรงงาน
ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักงานนโยบายแรงงานนอกระบบ
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๓๒ ๑๑๖๐
โทรสาร ๐ ๒๒๔๕ ๒๘๘๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๓

แผนปฏิบัติการ
ด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ
(พ.ศ. 2563 - 2565)

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
สำนักงานนโยบายแรงงานนอกระบบ

8. แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2563 - 2565

วิสัยทัศน์

"แรงงานนอกระบบมีความมั่นคงทางอาชีพ ได้รับการคุ้มครองทางสังคมตามมาตรฐานสากลอย่างทั่วถึง นำสู่คุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน"

พันธกิจ

1. ผลักดันให้เกิดการขยายความคุ้มครองแรงงานนอกระบบให้ครอบคลุมทุกกลุ่มอาชีพ
2. ขยายและเสริมสร้างหลักประกันทางสังคมให้ทั่วถึง
3. พัฒนาสมรรถนะและขยายโอกาสการมีงานทำที่มั่นคง
4. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องแรงงานนอกระบบ และสิทธิตามกฎหมายอย่างทั่วถึง
5. พัฒนาหรือปรับปรุงกฎหมายให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบทุกกลุ่มอาชีพ
6. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศด้านแรงงานนอกระบบ
7. บูรณาการการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน

เป้าประสงค์

1. แรงงานนอกระบบทุกกลุ่มอาชีพได้รับการคุ้มครอง และเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่างทั่วถึง
2. แรงงานนอกระบบมีสมรรถนะสูงขึ้น มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และมีรายได้ที่มั่นคง
3. แรงงานนอกระบบและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องแรงงานนอกระบบ และสิทธิตามกฎหมาย ตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัย อาชีวอนามัย และภาพแวดล้อมในการทำงาน
4. กฎหมายด้านแรงงานนอกระบบมีความครอบคลุม ทันสมัย สามารถบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศด้านแรงงานนอกระบบที่ทุกหน่วยงานสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ได้
6. กลไกการทำงานด้านแรงงานนอกระบบมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการทำงานเชิงบูรณาการ

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. เสริมสร้างหลักประกันทางสังคมและขยายความคุ้มครองให้ทั่วถึง
2. เสริมสร้างสมรรถนะแรงงานนอกระบบเพื่อการทำงาน
3. เพิ่มสมรรถนะการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ

คำนิยาม

แรงงานนอกระบบ	หมายถึง	ผู้มีงานทำ ที่ไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน หรือกฎหมายประกันสังคมมาตรา 33 (เป็นลูกจ้างที่มีนายจ้าง)
สมรรถนะ	หมายถึง	ความรู้ ทักษะ และฝีมือแรงงานที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานและแรงงานนอกระบบ
คุณภาพชีวิตที่ดี	หมายถึง	แรงงานมีงานทำ มีความมั่นคง และมีสุขภาพดีในมิติอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน
อาชีว	หมายถึง	อาชีพ
อนามัย	หมายถึง	สุขภาพ
อาชีวอนามัย	หมายถึง	สุขภาพของผู้ประกอบอาชีพ
ความปลอดภัย	หมายถึง	สภาพที่ปราศจากภัยคุกคาม ไม่มีอันตราย และความเสี่ยงใด ๆ

(ที่มา : นิยาม อาชีวอนามัย และความปลอดภัย จาก คู่มืออาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานนอกระบบ, มลนิธิเพื่อการพัฒนาแรงงานและอาชีพ)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : เสริมสร้างหลักประกันทางสังคมและขยายความคุ้มครองให้ทั่วถึง

ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา ภาครัฐตระหนักถึงความสำคัญของแรงงานนอกระบบและได้พยายามให้การช่วยเหลือแรงงานนอกระบบมาโดยตลอด เพื่อให้แรงงานนอกระบบได้รับความคุ้มครอง และสิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย อันส่งผลให้แรงงานนอกระบบมีหลักประกันชีวิตที่มั่นคง และมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยการขยายหลักประกันทางสังคมสู่แรงงานนอกระบบ อาทิ กองทุนประกันสังคมมาตรา 40 กองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนหลักประกันสุขภาพในท้องถิ่นหรือพื้นที่ การออกกฎหมายคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน การออกกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล การออกกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม แต่ยังพบว่ามีปัญหาการเข้าถึงหลักประกันทางสังคมของแรงงานบางกลุ่มโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ในด้านการคุ้มครอง แม้ภาครัฐมีการออกกฎหมายคุ้มครองการทำงานของแรงงานนอกระบบบ้างแล้ว แต่เป็นการคุ้มครองเฉพาะบางกลุ่มอาชีพ ซึ่งยังมีแรงงานนอกระบบอีกหลายกลุ่มที่ไม่มีกฎหมายหลักให้การดูแลที่ทัดเทียมกับแรงงานในระบบ นอกจากนี้ การคุ้มครองสุขภาพแรงงานนอกระบบในมิติอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน เป็นอีกความคุ้มครองหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ซึ่งยังไม่มีหน่วยงานใดเป็นเจ้าภาพหลักดูแลแรงงานนอกระบบในเรื่องนี้โดยเฉพาะ

ด้วยเหตุนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์เรื่องการขยายความคุ้มครองแรงงานนอกระบบ และการเสริมสร้างหลักประกันทางสังคมให้ครอบคลุมทั่วถึงแรงงานนอกระบบทุกกลุ่มอาชีพจึงยังคงเป็นภารกิจหลักของภาครัฐที่ต้องมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เป้าประสงค์

1.1 แรงงานนอกระบบทุกกลุ่มอาชีพได้รับความคุ้มครอง มีหลักประกันทางสังคมตรงตามความต้องการและเข้าถึงสิทธิประโยชน์อย่างทั่วถึง

1.2 แรงงานนอกระบบเข้าถึงระบบจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

1.3 การพัฒนามาตรฐานด้านแรงงานให้สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านแรงงานนอกระบบ

ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์

1.1 ร้อยละของแรงงานนอกระบบที่มีหลักประกันทางสังคม โดยเข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมของรัฐ (รัฐสมทบ) อย่างน้อย 1 ระบบ หรือ 1 กองทุน

1.2 ร้อยละของแรงงานที่ได้รับความรู้เรื่องอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

1.3 ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการปรับปรุง / พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ

1.4 แรงงานนอกระบบได้รับการพัฒนาตามเป้าหมายและแนวทางที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ

1.5 จำนวนข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของกลุ่มแรงงานนอกระบบได้รับการแก้ไขไม่ต่ำกว่าปีละ 1 เรื่องระดับ

กลยุทธ์

1.1 ขยายและเสริมสร้างหลักประกันทางสังคมให้ครอบคลุมทุกกลุ่มอาชีพ

การที่ภาครัฐให้การส่งเสริมระบบสวัสดิการทางสังคมต่าง ๆ รวมถึงการประกันสังคม ซึ่งเป็นสิทธิตามกฎหมายที่แรงงานนอกระบบพึงได้รับ จะช่วยส่งผลให้คุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบดีขึ้น ทั้งนี้ภาครัฐต้องพัฒนารูปแบบสวัสดิการทางสังคมให้ทั่วถึงและครอบคลุมแรงงานนอกระบบทุกกลุ่มอาชีพ และบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง

1.2 พัฒนาช่องทางการเข้าถึงความคุ้มครอง และหลักประกันทางสังคม

เนื่องจากแรงงานนอกระบบมีจำนวนมากและกระจายอยู่หลากหลายพื้นที่ ทั้งในชุมชนเมือง และพื้นที่ห่างไกล บุคลากรภาครัฐต้องมีทักษะในการสื่อสารกับแรงงานนอกระบบให้เห็นความสำคัญของการเข้าถึงความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายที่แรงงานนอกระบบพึงได้รับให้แก่แรงงานนอกระบบ พิจารณายกระดับศูนย์เครือข่ายแรงงานนอกระบบในพื้นที่เป็นหน่วยบริการชุมชนเพื่อดำเนินการเรื่องการส่งเงินสมทบเฉพาะแรงงานนอกระบบในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดเรื่องการเดินทาง และเป็นศูนย์กลางถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆ จากภาครัฐ

1.3 เสริมสร้างหลักประกันความมั่นคงด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างทั่วถึง

แรงงานนอกระบบยังคงขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน และขาดโอกาสการเข้าถึงระบบการจัดบริการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน ภาครัฐจึงควรเร่งพัฒนารูปแบบการให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องดังกล่าวแก่แรงงานนอกระบบ โดยเฉพาะกลุ่มอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง อาทิ เกษตรกร ผู้รับงานไปทำที่บ้าน

1.4 พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายด้านแรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ และแรงงานคนพิการให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

การคุ้มครองแรงงานนอกระบบยังคงเป็นจุดอ่อนในการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ เนื่องจากกฎหมายที่ให้การคุ้มครองแรงงานนอกระบบยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มอาชีพ อีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่แล้วยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร ภาครัฐจึงควรออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานนอกระบบที่สอดคล้องกับงานที่มีคุณค่าขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานรับผิดชอบ

กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานประกันสังคม กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข (กรมควบคุมโรค) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เครือข่ายแรงงานนอกระบบทุกภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : เสริมสร้างสมรรถนะแรงงานนอกระบบเพื่อการทำงาน

การพัฒนาให้แรงงานนอกระบบเป็นฐานสนับสนุนการพัฒนาการผลิต การจ้างงาน และการสร้างรายได้ให้แก่เศรษฐกิจของประเทศสอดคล้องกับข้อเสนอเรื่องงานที่ให้คุณค่าขององค์การแรงงานระหว่างประเทศที่ให้ความสำคัญต่อการเคารพหลักการและสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานการสร้างงานที่มีคุณภาพและส่งเสริมศักยภาพเพื่อสร้างโอกาสในการทำงาน แต่ปัญหาของแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีรายได้น้อยและไม่แน่นอน หรือมีรายได้คงที่ไม่มีการปรับเปลี่ยน และไม่สามารถเลือกงานที่ต้องการทำได้เนื่องจากการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าประถมศึกษา แรงงานนอกระบบหลายคนไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของการรวมกลุ่มอาชีพ ส่งผลให้การรวมกลุ่มเกิดขึ้นได้ยาก ขาดโอกาสการเข้าถึงแหล่งทรัพยากร ทั้งด้านทุน วัตถุดิบราคาถูก เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ รวมถึงแหล่งจำหน่ายสินค้า

ดังนั้น ภาครัฐจึงควรดำเนินการต่อเนื่องในการพัฒนาทักษะทางอาชีพที่ตรงกับความต้องการของแรงงานนอกระบบ มีมาตรฐานฝีมือแรงงานเป็นที่ยอมรับของตลาดและผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มโอกาสการทำงานอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพและพัฒนาให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง มีความรู้เรื่องการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อให้เกิดความยั่งยืน และเพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

เป้าประสงค์

2.1 แรงงานนอกระบบมีความรู้และทักษะทางอาชีพ มีมาตรฐานสมรรถนะ และมีรายได้ที่มั่นคง

2.2 แรงงานนอกระบบมีความพร้อมในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์

2.1 จำนวนแรงงานนอกระบบที่ได้รับการส่งเสริมการมีงานทำ

2.2 ร้อยละของแรงงานนอกระบบที่มีศักยภาพตามมาตรฐานการฝึกอบรม

กลยุทธ์

2.1 ส่งเสริมการมีงานทำอย่างต่อเนื่องและมีรายได้ที่มั่นคงอย่างยั่งยืน

แรงงานนอกระบบจะมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตได้นั้น จำเป็นต้องมีความมั่นคงในการมีงานทำและรายได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันในการสร้างหลักประกันทางอาชีพให้แก่แรงงานนอกระบบ โดยเน้นการฝึกอาชีพที่ตรงตามความต้องการของแรงงานนอกระบบ เสริมองค์ความรู้ด้านการตลาดและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน แหล่งวัตถุดิบราคาถูก เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดจนแหล่งจำหน่ายสินค้า

2.2 เพิ่มสมรรถนะและผลิตภาพแรงงานนอกระบบให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม

เพื่อให้แรงงานนอกระบบมีความมั่นคงในการทำงานและสามารถเพิ่มผลิตภาพแรงงานได้สอดคล้องกับอาชีพ เทคโนโลยีและนวัตกรรม แรงงานนอกระบบต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งความรู้เรื่องการบริหารจัดการสินค้าและการตลาด ทักษะฝีมือแรงงานที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานและแรงงานนอกระบบ รวมถึงความรู้เรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการของแรงงานนอกระบบ

2.3 จัดระบบมาตรฐานฝีมือแรงงาน

เพื่อให้ฝีมือแรงงานของแรงงานนอกระบบเป็นที่ยอมรับของตลาดและผู้ประกอบการ จึงควรมีการทดสอบและออกใบรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานให้แก่แรงงานนอกระบบให้สอดคล้องกับอาชีพของแรงงานนอกระบบในพื้นที่ที่ฝีมือการผลิตได้มาตรฐาน อาทิ กลุ่มเย็บผ้า กลุ่มทอผ้า ฯลฯ ตลอดจนกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของสาธารณะ อาทิ ช่างไฟฟ้าในอาคาร

2.4 พัฒนาและขยายช่องทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการของแรงงานนอกระบบ

เพื่อให้แรงงงานนอกระบบมีการพัฒนาสินค้าและบริการ ให้เกิดช่องทางการตลาดมากขึ้น จึงควรมีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยส่งเสริมพัฒนาสินค้าและบริการ ตลอดจนเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่แรงงานนอกระบบมากขึ้น

หน่วยงานรับผิดชอบ

กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) กระทรวงมหาดไทย (กรมพัฒนาชุมชน) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย) กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน กระทรวงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : เพิ่มสมรรถนะการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ

การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบในช่วงแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2560 - 2564 ยังคงเป็นการปฏิบัติตามภารกิจหลักตามที่กฎหมายได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานยังไม่ปรากฏว่ามีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน แม้ในช่วงระยะของแผนฯ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ (คนช.) โดยมติคณะรัฐมนตรี และการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบจังหวัด (คอก.) โดยคำสั่ง คนช. เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนการบริหารงานด้านแรงงานนอกระบบในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการในพื้นที่ แต่กลไกดังกล่าวมิสถานภาพการคงอยู่และสิ้นสุดตามวาระการบริหารงานของคณะรัฐมนตรี ส่งผลให้การขับเคลื่อนไม่ต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม นับแต่วันที่มีการแต่งตั้งกลไกดังกล่าวพบว่า กลไกระดับชาติมีการประชุมปีละ 1 ครั้ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - 2563 และไม่มีการขับเคลื่อนนโยบายและแผนที่ชัดเจนส่งต่อให้กับหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ไม่มีทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน นอกจากนี้ กลไกระดับจังหวัดยังมีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการทำงานด้านแรงงานนอกระบบไม่มากพอ ส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนไม่มีประสิทธิภาพไม่เกิดประสิทธิผล

ดังนั้น การที่จะบริหารงานด้านแรงงานนอกระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น หน่วยงานจำเป็นต้องเข้าใจคุณลักษณะของแรงงานซึ่งมีความหลากหลายด้านอาชีพและรายได้เข้าใจศักยภาพของแรงงานนอกระบบ และปัญหาที่แรงงานนอกระบบกลุ่มต่าง ๆ เผชิญอยู่ในการขับเคลื่อนมาตรการส่งเสริม สนับสนุน เสริมสร้างในประเด็นต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการร่วมกับกลุ่มแรงงานนอกระบบและเครือข่ายแรงงานนอกระบบที่มีอยู่แล้ว โดยสนับสนุนให้ทำหน้าที่เป็นองค์กรตัวแทนของแรงงานนอกระบบกลุ่มนั้น ๆ นอกจากความร่วมมือกับกลุ่มแรงงานนอกระบบแล้ว หน่วยงานภาครัฐต้องบูรณาการข้อมูลและสารสนเทศด้านแรงงานนอกระบบให้สามารถใช้งานร่วมกันได้ ปรับปรุงวิธีการจัดเก็บข้อมูลให้ซ้ำซ้อนกัน ปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ รวมถึงจัดทำแผนปฏิบัติงานที่มาจากการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ซึ่งตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของแรงงานนอกระบบในพื้นที่ และสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบระดับนโยบาย ตลอดจนดำเนินการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์อย่างเป็นระบบ

เป้าประสงค์

3.1 มีองค์กรหลักที่มีประสิทธิภาพรับผิดชอบการบริหารงานด้านแรงงานนอกระบบ
3.2 มีกลไกการขับเคลื่อนการบริหารงานด้านแรงงานนอกระบบที่มีประสิทธิภาพ
3.3 ทุกภาคส่วนมีการรับรู้/เข้าใจ และมีส่วนร่วมสร้างการดำเนินงานที่ชัดเจน
3.4 มีระบบสารสนเทศด้านแรงงานนอกระบบที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
3.5 มีเครือข่ายแรงงานนอกระบบเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์

3.1 ระดับความสำเร็จของการจัดตั้งองค์กรหลักในการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ
3.2 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาประสิทธิภาพกลไกการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ
3.3 ระดับความสำเร็จของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานนอกระบบของทุกภาคส่วน
3.4 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านแรงงานให้เชื่อมโยงทุกหน่วยงาน
3.5 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบ/รูปแบบการติดตามประเมินผล
3.6 จำนวนกลุ่มสนใจที่รวมตัวเป็นเครือข่ายแรงงานนอกระบบเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์

3.1 พัฒนากลไกการทำงานและใช้กลไกอาสาสมัครต่างๆ ขับเคลื่อนงานในระดับชาติและระดับท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

เพื่อให้กลไกการทำงานในระดับชาติและระดับท้องถิ่นมีการขับเคลื่อนงานการบริหารแรงงานนอกระบบมากขึ้น และอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลไกระดับชาติ ต้องเร่งสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือกระบวนการทำงานด้านแรงงานนอกระบบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะระดับกระทรวง เพื่อสร้างระบบการทำงานที่บูรณาการทั้งด้านข้อมูลการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานในระดับท้องถิ่น ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือกับหน่วยงานในระดับท้องถิ่นอย่างบูรณาการกัน เพื่อให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นเป็นกลไกต่อยอดการทำงานของหน่วยงานภาครัฐในส่วนภูมิภาคในการเข้าถึงแรงงานนอกระบบครอบคลุมทุกกลุ่มอาชีพ

3.2 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแรงงานนอกระบบ ให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ปรับปรุง/พัฒนาฐานข้อมูลแรงงานนอกระบบของทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้เป็นปัจจุบัน ไม่ซ้ำซ้อน จัดประเภทข้อมูลที่ชัดเจนและเป็นระบบ เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลศูนย์ข้อมูลแรงงานแห่งชาติ เพื่อเป็นศูนย์รวมข้อมูลแรงงานนอกระบบของประเทศมีการประมวลผลและนำไปใช้ประโยชน์ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายส่งเสริม พัฒนาและคุ้มครองแรงงานนอกระบบของภาครัฐ

3.3 ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายแรงงานนอกระบบ

การรวมกลุ่มของเครือข่ายแรงงานนอกระบบเอื้อต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารงานด้านแรงงานนอกระบบ โดยเฉพาะการดำเนินงานด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านแรงงานนอกระบบและสิทธิตามกฎหมายที่แรงงานนอกระบบพึงได้รับ ส่งผลให้แรงงานนอกระบบเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ และการคุ้มครองตามกฎหมายได้ง่ายขึ้น

3.4 บูรณาการการทำงานที่เกี่ยวข้องด้านแรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ และแรงงานคนพิการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานภาครัฐต้องสร้างความร่วมมือ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และเครือข่ายแรงงานนอกระบบ เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานด้านแรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ และแรงงานคนพิการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยงานรับผิดชอบ

กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน และเครือข่ายแรงงานนอกระบบ

แบบฟอร์มแผนงาน โครงการ/กิจกรรม

ภายใต้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ (พ.ศ. 2566 – 2570)

รายละเอียดโครงการ/กิจกรรม ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

แนวทางที่..... : .....

แนวทางย่อยที่..... : .....

หน่วยงาน : .....

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570				
		2566	2567	2568	2569	2570

รายละเอียดตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด : .....

หน่วยวัด : .....

คำอธิบาย/นิยามศัพท์ :

1. **นิยาม**

   .....

   .....

2. **ขอบเขตการประเมิน**

   .....

   .....

3. **สูตรคำนวณ**

   .....

   .....

4. **วิธีการเก็บข้อมูล**

   .....

   .....

5. **แหล่งที่มาข้อมูล**

   .....

   .....

6. **หน่วยงานรับผิดชอบ**

   .....

   .....

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ				
	2561	2562	2563	2564	2565
